TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN Đ** **TỈNH LÂM ĐỒNG**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 09/2023/QĐST-VDS	*Đ, ngày 28 tháng 7 năm 2023*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN Đ, TỈNH LÂM ĐỒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Thị Phượng Diễm.

Thư ký phiên họp: Bà Trịnh Thị Lan Anh – Thư ký Toà án nhân dân huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng.

***Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng tham gia phiên họp*:** Bà Trần Hải Yến – Kiểm sát viên.

Ngày 28 tháng 7 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 129/2023/TLST-VDS ngày 12 tháng 4 năm 2023 về việc: "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 44/2023/QĐST-VDS ngày 17 tháng 7 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

** Người yêu cầu giải quyết việc dân sự*: Bà Đoàn Thị Ngọc A sinh năm 1990; trú tại: Số A, đường H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan*:

- Bà Huỳnh Thị S sinh năm 1958; trú tại: Số A, đường H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng.

- Ông Phan Nhật L sinh năm 1981; trú tại: Số B, đường C, Phường D, thành phố L, tỉnh Lâm Đồng.

- Bà Đoàn Thị Kim B sinh năm 1992; trú tại: Số A, đường H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng

Bà A có mặt; ông L và bà B có đơn xin vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Đoàn Thị Ngọc A trình bày: Vào khoảng tháng 9/2022 do bệnh tình của mẹ bà là bà Huỳnh Thị S sinh năm 1958 trở nặng và được cấp cứu, điều trị tại Bệnh viện K tỉnh Lâm Đồng. Sau khi được

chuẩn đoán và điều trị tại Khoa nội thần kinh – Bệnh viện K tỉnh Lâm Đồng. Kết quả chuẩn đoán bà S bị mắc một số bệnh: E87.8-Rối loạn khác về cân bằng điện giải và nước, chưa được phân loại ở phần khác/Rối loạn điện giải/Viêm dạ dày/Rối loạn tâm thần/Đái tháo đường Type II.

Sau khi xuất viện bà đưa mẹ về sống cùng và chăm sóc ở cùng gia đình bà tại địa chỉ Số A, đường H, tổ dân phố H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng. Do biểu hiện bệnh tình ngày càng trầm trọng hơn, hiện tại mẹ bà không còn khả năng tự nhận thức, không nhận ra người thân quen, không có khả năng tự chăm sóc (tự mình làm chủ hành vi), không thể tự thực hiện/tự giải quyết nhu cầu sinh hoạt của cá nhân như việc ăn uống, tắm rửa, vệ sinh tiểu-đại tiện được mà bắt buộc phải có người hướng dẫn, giúp đỡ.

Cha mẹ bà là ông Đoàn Văn Y sinh năm 1950 và bà Huỳnh Thị S sinh năm 1958, ông bà có đăng ký kết hôn ngày 19/6/1992 tại Ủy ban nhân dân xã L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng. Ông Đoàn Văn Y chết ngày 06/12/2014.

Cha mẹ bà có 03 người con gồm: Phan Nhật L sinh năm 1981, hiện đang sinh sống tại Số BD, đường C, Phường D, thành phố L, tỉnh Lâm Đồng; Đoàn Thị Ngọc A sinh năm 1990 và Đoàn Thị Kim B sinh năm 1992, có hộ khẩu thường trú tại Số A, đường H, tổ dân phố H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng, hiện đang làm việc tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Nay, gia đình bà có công việc cần giải quyết liên quan đến các giao dịch dân sự nhưng với bệnh tình hiện tại của bà Huỳnh Thị S không thể thực hiện các công việc theo yêu cầu của Cơ quan có thẩm quyền. Vì vậy, bà yêu cầu Toà án xem xét tuyên bố mẹ bà là bà Huỳnh Thị S mất năng lực hành vi dân sự.

Tại phiên họp hôm nay, bà Đoàn Thị Ngọc A vẫn giữ nguyên yêu cầu về việc yêu cầu tuyên bố bà Huỳnh Thị S mất năng lực hành vi dân sự.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đ phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự: Đề nghị tuyên bố bà Huỳnh Thị S sinh năm 1958 mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; Ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng: Bà Đoàn Thị Ngọc A yêu cầu tuyên bố bà Huỳnh Thị S mất năng lực hành vi dân sự. Việc dân sự được quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 của Bộ luật Tố tụng dân sự nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng.

Tại phiên họp hôm nay, ông Phan Nhật L và bà Đoàn Thị Kim B có đơn xin vắng mặt. Do đó, cần căn cứ khoản 3 Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự

mở phiên họp vắng mặt người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phan Nhật L và bà Đoàn Thị Kim B.

[2] Về nội dung yêu cầu: Theo người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Đoàn Thị Ngọc A thì: Vào khoảng tháng 9/2022 do bệnh tình của mẹ bà là bà Huỳnh Thị S sinh năm 1958 trở nặng và được cấp cứu, điều trị tại Bệnh viện K tỉnh Lâm Đồng. Sau khi được chuẩn đoán và điều trị tại Khoa nội thần kinh – Bệnh viện K tỉnh Lâm Đồng. Kết quả chuẩn đoán bà S bị mắc một số bệnh: E87.8-Rối loạn khác về cân bằng điện giải và nước, chưa được phân loại ở phần khác/Rối loạn điện giải/Viêm dạ dày/Rối loạn tâm thần/Đái tháo đường Type II.

Sau khi xuất viện bà đưa mẹ về sống cùng và chăm sóc ở cùng gia đình bà tại địa chỉ Số A, đường H, tổ dân phố H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng. Do biểu hiện bệnh tình ngày càng trầm trọng hơn, hiện tại mẹ bà không còn khả năng tự nhận thức, không nhận ra người thân quen, không có khả năng tự chăm sóc (tự mình làm chủ hành vi), không thể tự thực hiện/tự giải quyết nhu cầu sinh hoạt của cá nhân như việc ăn uống, tắm rửa, vệ sinh tiểu-đại tiện được mà bắt buộc phải có người hướng dẫn, giúp đỡ.

Nay, gia đình bà có công việc cần giải quyết liên quan đến các giao dịch dân sự nhưng với bệnh tình hiện tại của bà Huỳnh Thị S không thể thực hiện các công việc theo yêu cầu của Cơ quan có thẩm quyền. Vì vậy, bà yêu cầu Toà án xem xét tuyên bố mẹ bà là bà Huỳnh Thị S mất năng lực hành vi dân sự.

Quá trình giải quyết việc dân sự, Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định đối với bà Huỳnh Thị S. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 144/KLGĐ ngày 06/7/2023 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận về y học: Đương sự Huỳnh Thị S sinh năm 1958, giới tính nữ, nơi thường trú Số A, đường H, tổ dân phố H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng, hiện tại đương sự bị bệnh mất trí tuổi già (Theo bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 (ICD10) bệnh có mã là F03); Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Do đó, căn cứ trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần thì việc bà A yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Huỳnh Thị S mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ để chấp nhận theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự 2015.

Hiện nay bà Huỳnh Thị S đang sống cùng với bà Đoàn Thị Ngọc A. Chồng bà Huỳnh Thị S là ông Đoàn Văn Y chết ngày 06/12/2014. Các con là ông Phan Nhật L và bà Đoàn Thị Kim B đồng ý để bà Đoàn Thị Ngọc A là người giám hộ cho bà Huỳnh Thị S. Căn cứ Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật Dân sự, Tòa án chỉ định bà Đoàn Thị Ngọc A là người giám hộ cho bà Huỳnh Thị S và xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ đối với người được giám hộ theo quy định của pháp luật.

[3] Về chi phí tố tụng: Chi phí giám định pháp y tâm thần tổng cộng 11.000.000đồng. Bà A là người yêu cầu giải quyết việc dân sự nên bà A phải chịu chi phí tố tụng, bà A đã nộp đủ chi phí tố tụng.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Buộc bà A phải chịu 300.000 đồng lệ phí dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, Điều 39, Điều 149, Điều 161, Điều 367, Điều 369; Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự 2015;

Căn cứ các Điều 22, 47, 48, 49, 57 và Điều 58 của Bộ luật Dân sự 2015;

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/ UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của người yêu cầu bà Đoàn Thị Ngọc A.

Tuyên bố: Bà Huỳnh Thị S sinh năm 1958, trú tại Số A, đường H, tổ dân phố H, thị trấn L, huyện Đ, tỉnh Lâm Đồng mất năng lực hành vi dân sự kể từ ngày quyết định này có hiệu lực pháp luật.

2. Về giám hộ: Chỉ định bà Đoàn Thị Ngọc A là người giám hộ cho bà Huỳnh Thị S.

Người giám hộ có quyền:

- Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ (nếu có).

- Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ (nếu có).

- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Người giám hộ có nghĩa vụ:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ.

- Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự.

- Quản lý tài sản của người được giám hộ (nếu có).

- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

3. Về chi phí tố tụng: Bà Đoàn Thị Ngọc A phải chịu chi phí giám định pháp y tâm thần tổng cộng 11.000.000 đồng (mười một triệu đồng), bà Đoàn Thị Ngọc A đã nộp đủ chi phí tố tụng.

4. Lệ phí giải quyết việc dân sự: Buộc bà Đoàn Thị Ngọc A phải chịu 300.000 đồng (ba trăm ngàn đồng) lệ phí dân sự sơ thẩm, bà A đã nộp 300.000 đồng (ba trăm ngàn đồng) tiền tạm ứng lệ phí theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0013300 ngày 11/4/2023 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đức Trọng được chuyển thu.

Căn cứ đoạn 2 khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự thì: "*Khi không còn căn cứ tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của chính người đó hoặc của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định huỷ bỏ quyết định tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự*".

Quyền yêu cầu thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án: Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo qui định tại các Điều 6, Điều 7, Điều 7a, Điều 7b và Điều 9 Luật Thi hành án dân sự; Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Bà Đoàn Thị Ngọc A có quyền kháng cáo trong hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định giải quyết việc dân sự; ông Phan Nhật L và bà Đoàn Thị Kim B vắng mặt có quyền kháng cáo trong hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Quyết định giải quyết việc dân sự hoặc Quyết định giải quyết việc dân sự được niêm yết để yêu cầu Tòa án tỉnh Lâm Đồng giải quyết theo thủ tục phúc thẩm.

TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- TAND tỉnh Lâm Đồng;
- VKSND huyện Đ;
- CCTHA dân sự huyện Đ;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

Lê Thị Phượng Diễm